

## Kulturális együttműködés a Szovjetunióval

V. I. Popov, a Szovjetunió kulturális miniszterhelyettese február 3-6. között hazánkban tartózkodott. Dr. Molnár Ferenc államtitkárral megtárgyalták és aláírták a kulturális minisztériumok 1977. évi együttműködési munkatervét.

A szovjet kulturális miniszterhelyettes fogadta Ovári Miklós, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a KB titkára és Pozsgay Imre kulturális miniszter. V. I. Popov vasárnap elutazott Budapestre.

## Magyar küldöttség Berlinben

Dr. Korom Mihály igazságügy-miniszter vezetésével hétfőn igazságügyi küldöttség utazott Berlinbe, Hans Joachim Heusingernek, az NDK Minisztertanácsa elnökhelyettese, igazságügy-miniszter meghívására.

# A párt hívó szavára...

A szemtanúk magukkal hozták Szedegre is a látottakat, amiket 1956 őszén az ellenforradalmárok műveltek Budapesten, Miskolcra és az ország más részén, ahol — ha rövid ideig is — megvetették a lábukat. Alarcát rögtön levette az ellenforradalom és megmutatta: olyan volt, mint 1919-ben, véres, kegyetlen, bosszúálló.

Buzder János, a Szedegéi Ruhagyár vezető rendése is ahhoz a — ma az ötvenedik évét átlépő, vagy azon alig túlváló — generációhoz tartozik, amely 1956 őszén-telén tudta, hogy hol a helye és mit kell csinálnia a munkásság soraiban. A párt hívó szavára az elsők között fogott fegyvert, hogy ha kell, élete árán is megvédje, amit addig a szocializmus építésében elértünk.

— Ennek már húsz esztendeje. Hogy szalad az idő! — kapta most magát az emlékezése, amikor beszélgettünk vele.

— Aki tudta, a saját bőrén is tapasztalta, hogy milyen élet volt itt a háború előtt és alatt, hogy mi az kizsákmányoltnak vagy munkanélkülinek lenni, az csak a szocializmus választhatta.



És nem is csak akkor, a legválságosabb időben, hanem előtte is.

Apja még uradalmi köcsis volt, ő már feljebb vitte, kitanulta a szabóságot. Buzder János a negyvenes

évek végén szabósegéd volt, később már nagyüzemi munkás: szalaggépes az újszegedi kender- és lencsözövényben. A mai gyárban szalagvezetőként kezdte, majd terem-mesterként folytatta. Volt gondnoksági osztályvezető a gyárban, majd pártiskolai hallgató egy éven át. Azon derült, hogy „őreg” fejjel éppúgy iskolapadban ült, mint két fia.

Őket, a családját tekintetve elsősorban, amikor magára öltötte a munkásörök acélszürke egyenruháját. Őket, akiknek a magánél is jobb életet akart, és azt mára meg is teremtette nekik. Boldogan mesélte, hogy nagyobbik fia — aki tanult szakmája szerint autószerelő és ma szállítási csoportvezető, nős és egy gyermek apja — háromszoros kiváló katonaként szerelt le, és megkapta a Haza Szolgálatáért Érdemrend bronz fokozatát is. A kisebb gyerek pedig most katona.

— Nem vagyunk pedig mi fegyverforgató család és nem is készülünk háborúra — nevette el magát Buzder János —, csak szeretjük kézenlétben tartani, ami a hatalom szerint is a miénk, a munkásosztályé.

A nagy fiú háromszoros kiváló katona voltára éppen az apa, Buzder János a példa, aki ha egyenruhát ölt, századparancsnok-helyettes. Részt vesz a komplex képzési terv előkészítésében és végrehajtásában, s ott van az emberei mellett, ha bármilyen problémájukban kell őket segíteni. Ez a pártmunkája sok időt elvett Buzder Jánostól, leginkább a családjától. Nem is tudja, mikor jutott ideje arra is, hogy a gyerekeit emberré nevelje. Talán ezt honorálták neki a szolgálati elismerések, kitüntetések az országos parancsnoki dícséretig. Tanult szakmájában Kiváló Dolgozó és a Könnyűipar Kiváló Dolgozója is. Élete során egyre vár meg, megérni erőben, egészségben a negyedszázados évfordulót a munkásörökben. Fegyvert akkor akarja csak átadni, netán egyszerre mindkét fiának.

Sulyok Erzsébet

L. F.

## Múzeum a Mecsekben

A Mecsek hegyei között — Bakócán — élő Sáfrány Géza népi kerámikus azon kevesek közé tartozik, akik már életükben múzeumot kaptak. A tanács egy, a falu főutcáján álló, fehérre meszelt, oszlopos tornácú védett népi műemlék épületet jelölt ki arra a célra, hogy otthont adjon az idős mester alkotásainak.

A 72 esztendő Sáfrány Géza egyik utolsó képviselője a mecseki hegyháton valaha virágzott agyagművességnek. Édesapjától tanulta a mesterséget, amit aztán művészetté fejlesztett. Munkásságának kettős évfordulóját ünnepli most: 60 évvel ezelőtt — gyermekfejjel — kezdett korongolni, és 40 évvel ezelőtt építette ki műhelyét, amelyben mind a mai napig dolgozik, és amely eredeti állapotában maradt fenn. S a kettős évfordulóhoz csatlakozott egy harmadik esemény is: a közel-múltban kapta meg a Fazekas Népi Iparművész címet. Az elismerés feleségének is szól, aki részt vesz a munkában, segít a kiegészítésre kerülő cserépek festésében és díszítésében.

## Felvétel a Színház-és Filmművészeti Főiskolára

Felvételt hirdet a Színház-és Filmművészeti Főiskola az 1977-78-as tanévben, a következő szakokra:

A színészszak nappali tagozatára azok a színi pálya iránt érdeklődő 18-22 éves fiatalok jelentkezhetnek, akik középiskolát végeztek, vagy az 1976-77-es tanévben érettségiztek.

Tévérendező, tévészerkesztő szak nappali tagozatára azok a 20-28 éves fiatalok jelentkezhetnek, akik már valamilyen felsőfokú végzettséget szereztek, vagy ennek hiányában kivételes esetben a középiskolai érettség követő folyamatos munkában legalább két évet dolgoztak, illetve felsőfokú intézményben két tanévet át eredményes tanulmányokat folytattak, és a televíziós művészi pályára kívánnak felkészülni.

A jelentkezés a választott szak feltüntetésével írásban történik, amelyhez mellékelni kell a jelentkezési lapot, az iskolai végzettséget igazoló bizonyítványt, élet-

rajzot, valamint 50 forint vizsgadíj befizetését igazoló postai csekkszelvényt. (A művelődésügyi miniszter utasítása értelmében a művészeti főiskolára jelentkezők egyidejűleg egy másik egyetemre vagy főiskolára is jelentkezhetnek.)

A jelentkezés határideje: 1977. március 10. Cím: Színház- és Filmművészeti Főiskola tanulmányi osztály, 1988. Budapest, Vas utca 2/C. A jelentkezési lap és a vizsgadíj befizetéséhez szükséges csekklap a főiskolán kapható.



A CÁRNE ÖSSZEESKÜVESE. Alekszej Tolsztoj drámájában úgy játszik a cári családdal a történelem, mint pusztulásra ítélt falevelekkel az őszi szél. Ők persze azt hiszik, hogy még saját játzmájuk van, amelyet „a fekete cár”, Raszputyin segedel-mével meg is nyerhetnek. A Benedek Árpád fordításában, Málnay Levente rendezésében képernyőre vitt Tolsztojmű szereplői azért lesznek tragikomikus alakok, mert csak a saját kised játékaikra figyelve képtelenek észrevenni: nagyobb erők törvényeszerű működésének immár csak eszközei, tárgyai.

Tolsztoj történelmi dokumentumokat is felhasznált, amikor megírta művét. A cári család és a „játékterem”, Raszputyin, elképesztő, mármár abszurd tudatlanságát az ország valódi helyzetéről és eseményeiről tehát el kell hinnünk. Ahogy fokozatosan fény derül az udvar hihetetlen mértékű elszigeteltségére, ezen a szűk körön belül bizarr eseményekre, úgy tárul fel az 1917-es februári forradalom előzményeinek ez a kevéssé ismert fejezete. Alekszej Tolsztoj magasrendű művészetének köszönhetjük, hogy a szereplők végletes és végzetes önzésének, beteges önáltatásának nem egyszerűen az az oka, hogy „igy születek”. A mindvégig erőteljesen jelenlévő „háttér”, a történelmi viszonyok és események, nem kevésbé meghatározói a legvégletesebb magatartásformáknak is, mint az egyéni hajlamok. Kivétel talán Raszputyin, az ördögi szélhámos, akiről valóban elmondhatjuk: nem minden borkorban születik hozzá hasonló. A tévéjátékban Tomának Nándor formálta meg olyanra, hogy elhittük: ez az ember tényleg képes arra, hogy búvkörébe vonja, akaratlanul bábokként mozgassa környezetének tagjait. Nemkülönben hiteles és hatásos portréit festett Ruttkai Éva a „mamuskáról”, Mensáros László a cárról.

NEM LÖNEK, CSAK FÚJ A SZÉL. Görgey Gábor különös műfajú drámája anynyiban hasonlított az előbbihez, hogy a szereplők itt is játékszerekké degradálódtak. A cári családdal megesett

egyszeri történet lényege Görgey darabjában háromszor ismétlődik. A francia forradalom előestéjén a francia középnevelési családnak nincs fogalma arról, mi történik körülöttük; az első világháború kezdetén egy monarchiabeli „úri” családnak, a második háború dúlásakor pedig egy úrias allűrökkel megáldott-megvert hivatalnoksaládnak.

Tükördráma televízióra — ez a darab műfaja. Célzatos, talán kissé didaktikus műfajjelölés, ez azonban nem kisebbíti a játék értékét. Mindhárom család színházba készülődik, az előadások mindig a nézői körrel szólnak. Hiába azonban a tükör, képtelenek fölismerni önmagukat. Önzésük, önmagukkal való eltiltságot olyan mértékű, hogy nem veszik észre: róluk szól a mese. A Görgeydarab szerkezetéből, a színházi előadásokból ebből a különös egymásutánjából fogalmazódik meg az író ítélete a mindenkor bezárkózásról, korlátolt önzésről, kártékony, senkire sem figyelő egoizmusról. A helyzetek és magatartások ugyanolyan végtelenek, mint a Tolsztojműben, következképpen a szereplők is inkább kozmikus figurák. A keserű nevetés, amit a darab kivált, egyszerűen játékosan komoly írói figyelmeztetés: lehet, hogy ez a tükördráma rólunk is szól? Még a színházba sem kell elmennünk, csak odaülünk a készülék elé, nap mint nap. És vajon észrevesszük-e, aki elé a tükört odatették, hogy amit lát, az a saját képmása? Horváth Ádám rendező kitűnő színészekkel játszotta az „előadásokat”. Nekik is köszönhetjük, hogy igazi tévés szórakozásban lehetett részünk.

JÁTÉKOK. A Ki mi tud? első elődöntőjének volt egy olyan pillanata, amikor úgy tűnt, a tiszteletreméltó objektivitással dolgozó zsűri méltánytalan játékot játszik a versenyzőkkel. A „Mai dalok” elnevezésű, képlekeny tartalmú kategória szereplőit úgy „kiosztották”, hogy azt se tudták szegények, hova bújjanak a kamerák előtt. Horvát János műsorvezetői közvetlenséggel igyekezett helybillenteni a játékjellegből kiközökentett játékot. Így

## Valaki játszik velünk

a nem különösen magas színvonalú vetélkedő máris megszívlelendő tanulsággal szolgált: a rettenthetetlen szigor a selejtezőkben helyénvaló, a képernyőn jobban hat az igazságos, de megértő és könyvedebb hangvételű értékelés. A fiatalok versenyé végül is: szórakoztató műfajú tévéműsor. Mint a Magyar Állami Hangversenyzenekar játéka volt. Ebben láttuk, hogy „mindössze” egy ötletes játékmester (Vitray Tamás), közös, jó hangulat, tehetség, felszabadult játékosok kellene, és mindjárt lehet könnyedén, közösen, jól szórakozni.

## Vásárlói kalauz II.

### A fogyaszthatóság határideje

Szavatosság, jótállás, fogyaszthatóság határideje — ezek a fogalmak sok ponton érintkeznek, de tartalmuk eltérő.

A kereskedelem kétféle felelősséggel tartozik az eladott áru minőségéért: általában szavatossággal, de a termékek egy csoportja — elsősorban a tartós fogyasztási cikkek esetében — jótállással. A szavatosság a termék átadáskori állapotáért vállalt felelősség, vagyis azért felel az eladó, hogy a terméknek, amikor átveszszük, sem nyílt, sem rejtett hibája nincs.

A jótállás viszont azt jelenti, hogy az eladó garancia: a termék a jótállás (más szóval: garancia) idején — ami általában egy év — hibátlanul fog működni. A szavatosság és a jótállás nyújtotta lehetőségekre a későbbiekben még visszatérünk, most vizsgáljuk meg közelebbről a harmadik fogalmat, a fogyaszthatóság határidejét. Ezt a gyorsan romló élelmiszereken kell feltüntetni, méghozzá a nap-tári hónap és nap szerű megjelölésével, olvasható, sőt, szembeutó módon. Ennek a határidőnek a letelte után az élelmiszert a forgalomból ki kell vonni, tilos árusítani.

Mivel a fogyaszthatósági idő világs feltüntetésének — technikai okokból — az élelmiszeripar még nem mindig tud eleget tenni, jó, ha ismerjük ezeket a határidőket.

Plusz tíz fok alatti hőmérsékleten történő tárolás

esetén egy napig fogyasztható a többi között a tej, a tejszín, a levescsont, 2 napig a hús, a hurka, a tejfő, a tehéntúró, a krém-sajt, 3 napig a felvágott, a főtt, füstölt hús, a joghurt, a kefir, a juhtúró, a körözött, 5-6 napig a vaj.

A nem gyorsan romló, húzasosabb ideig tárolható élelmiszerek csomagolásán nem a fogyaszthatóság határidejét kell feltüntetni, hanem azt az időt, ameddig az élelmiszer eredeti minőségét megőrzi. Ennek eltelte után az élelmiszert csökkent minőségűnek minősül; csak csökkentett áron szabad forgalomba hozni.

Tilos forgalomba hozni csökkent minőségű tejet, tejterméket, kenyeret, péksüteményt, cukrászsüteményt, gyermektápszert, gyermekkonzervet!

A kozmetikai, a háztartás-vegyipari áruk egy részét csak a gyártási idő feltüntetésével szabad forgalomba hozni. Ezt az időt gyakran nem az egyedi, hanem a gyűjtőcsomagoláson tüntetik fel, a vásárló tehát nem okvetlenül látja, de kérdésére az eladó felvilágosítással szolgál. A különféle vegyi-árúkat a gyártástól számított 3-24 hónapig szabad forgalomból, ezután legfeljebb csökkentett áron árusíthatják.

Ezek a határidők — ha nem is tudjuk valamennyit ellenőrizni — magyarázatot nyújtanak arra, miért rendeznek időnként árendeményes kiárusítást például konzervből, testápoló szerekből.